

כבוד הרב: עד היכן?

רבי אלעזר בן שמוע אומר יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך וכבוד חבירך כמורא רבך ומורא רבך כמורא שמים: (משנה אבות, פרק ד', י"ב)

שולחן ערוך יורה דעה סימן רמב

סעיף א

חייב אדם בכבוד רבו ויראתו יותר מבשל אביו. הגה: אציו שהוא רצו מוצק, קורא אותו בדצרו: רבי, אצל רצו שאינו מוצק, קורא אותו: אצל.

סעיף ב

כל החולק על רבו, כחולק על השכינה. וכל העושה מריבה עם רבו, כעושה עם השכינה. וכל המתרעם עליו, כאילו מתרעם על השכינה. וכל המהרהר אחר רבו, כמהרהר אחר השכינה.

סעיף ג

איזהו חולק על רבו, כל שקובע לו מדרש ויושב ודורש ומלמד שלא ברשות רבו, ורבו קיים אף ע"פ שהוא במדינה אחרת. הגה: אצל מותר לחלוק עליו באיזה פסק או כורא, אם יש לו ראיות וכוונות לדבריו שדין עמו (פסקי מהרא"י סי' רל"ח).

תרומת הדשן (לר' ישראל איסרליין, גרמניה, המאה ה-15) פסקים וכתבים סימן רלח

אמנם מה שכתבת אם אין לתלמיד רשות לחלוק על רבו באיזה פסק והוראה, אם יש לו ראיות מן הספר ופסקי גאונים הפך מדעת הרב. נראה ודאי אם הוראות ברורות קצת וצורתא דשמעתא משמע כדברי התלמיד, למה לא יחלוק? כך היתה דרכה של תורה מימי התנאים. רבינו הקדוש חלק בכמה מקומות על אביו ועל רבו רשב"ג. באמוראים רבא היה חולק בכמה דוכתי על רבה שהיה רבו כדאיתא במרדכי פ' כיצד הרגל. בגאונים אשירי חולק בכמה דוכתי אמחר"ם שהיה רבו מובהק. אין לי לבאר יותר מזה, כי דברים אלו צריכין תלמוד מפה אל פה, נאם הקטן והצעיר שבישראל.